

Az európai pártok és alapítványaik finanszírozására vonatkozó jogszabályok

A modern nyugati demokráciákban a pártok költségvetési finanszírozásának ma már kialakult gyakorlata van. Ennek ellenére számos országban a nemzeti pártoknak juttatott állami pénzekre vonatkozó szabályok, valamint az ellenőrzések elvégzését és azon keresztül az átláthatóságot biztosítani hivatott intézmények képtelenek kiemelni e területet a félhomályból. Kiváltképp igaz ez a megállapítás a pártok kasszájába befolyó magánadományok, illetve a nekik juttatott természetbeni támogatások esetében. Ezt bizonyítják a pártok pénzügyei körül időről időre kirobbanó kisebb nagyobb botrányok. Természetesen a pártok finanszírozására vonatkozó szabályok minden országban más formában és más tartalommal feltöltve jelennek meg. Eltér a szabályozottság szintje, a megengedett bevételek köre, a beszámolási kötelezettség foka és még sorolhatnánk a különbségeket. Úgyis mondhatjuk, ahány ország, annyi pártfinanszírozási rendszer.

Az elkövetkezőkben nem a nemzeti pártokról kívánok szólni, hanem az Európai Unió pártrendszerét alkotó viszonylag fiatal pártok finanszírozásáról. Dolgozatomban az Európai Unió pártjai alatt nem az EP frakcióit, és nem is a nemzeti pártokat értem, hanem azokat a szervezeteket, amelyek megfelelnek az európai szintű politikai pártokra vonatkozó kritériumoknak (jogi személyiség valamely tagállamban, tiszteletben tartja a jogállamiság elvét és az EU alapvető elveit, részt vett az EP választásokon, vagy kifejezte arra irányuló szándékát, megszerezte a legutóbbi EP választáson a tagállamok egynegyedében a leadott szavazatok három százalékát).

A nemzeti politikai pártokhoz hasonlóan az Európai Unió pártjainak is szükségük van forrásokra ahhoz, hogy feladataikat el tudják végezni. A számukra elkülönített pénzeszközökhöz való hozzáférés, valamint a kapott adományok hatékony felhasználása csak jól meghatározott jogszabályi keretek között lehetséges. A pártfinanszírozás megteremtésére az Európai Unió több rendeletet alkotott. Dolgozatomban bemutatom azokat a rendelkezéseket, amelyek meghatározzák az Európai Unió pártjainak finanszírozására vonatkozó jogi kereteket és eljárásokat. Sajnos a dolgozat keretei nem engedik meg, hogy e terület eljárási szabályaira is kitérjek, de a főbb szabályok bemutatására tökéletesen megfelelő.

EURÓPAI SZINTŰ POLITIKAI PÁRTOK VAGY AZ EURÓPAI UNIÓ PÁRTJAI

Az Európai Parlament és Tanács 2003 novemberében elfogadott rendelete az európai szintű politikai párt megnevezést részesíti előnyben, ami véleményem

szerint több szempontból sem felel meg a valóságnak. A rendeletben használt kifejezés fordítása megfelel az angol nyelvű verzióknak, ami a *political party at european level*. Mégis az Európai Unió pártjai megnevezés szerencsésebb lett volna, mivel a rendeletben meghatározott feltételek – melyek alapján meghatározható egy ilyen típusú párt – mind az Európai Unióhoz köthetők. Így jogi személyiséggel kell rendelkeznie a székhelye szerinti EU-s tagállamban, valamint európai parlamenti képviselői révén képviseltetnie szükséges magát a tagállamok legalább egynegyedében, illetve a nemzeti vagy a regionális parlamentekben vagy a regionális gyűlésekben vagy az európai parlamenti választásokon a tagállamok egynegyedében meg kell kapnia a leadott szavazatok legalább három százalékát. Az európai uniós pártoknak programjaikban és tevékenységükben érvényre kell juttatniuk az EU által vallott elveket, így a szabadság, demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását, valamint a jogállamiság elvét. Látható, hogy a megfogalmazott kritériumoknak megfelelő pártok az Európai Unión keresztül válnak értelmezhetővé, és nem egy általánoságban felfogott európai szinten.

Az európai szintű politikai pártok megnevezés egy másik aspektusból is aggályos. Megítélésem szerint azzal, hogy a rendelet európai szintűnek nevezi ezeket a pártokat, azt sugallja – ha nem is szándékosan – mintha létezne egy alá-fölérendeltségi viszony a különböző típusú pártok között. Valójában ilyen hierarchia nem létezik a nemzeti és az európai szint között, aminek számos oka van. Itt elég csak az európai parlamenti választások rendszerére gondolni, vagy a nemzeti pártok nemzeti parlamentekben betöltött szerepére, szemben az EU-s pártokéval az Európai Parlamentben. Sőt, bizonyos szempontból a viszonyrendszer éppen egy kicsit fordított, hiszen az EU állampolgárai sokkal kevésbé tudnak azonosulni egy EU-s párttal, mint a hazájukban működő és a napi belpolitikában résztvevő pártokkal.

Az európai szintű politikai párt kifejezéssel szemben felhozott érveim miatt, annak használatát a dolgozat elkövetkező részeiben nem tartom elfogadhatónak, ezért a továbbiakban az Európai Unió pártjai kifejezést részesítem előnyben.

A MAASTRICHTI ÉS AZ AMSZTERDAMI SZERZŐDÉS, VALAMINT AZ ÁLTALÁNOS KÖLTSÉGVETÉSRE VONATKOZÓ RENDELET

A Maastrichti Szerződés jogilag létrehozta és definiálta az Európai Unió politikai pártjait. Az 1992-es szerződés által használt definíció az Amszterdami Szerződésben is helyet kapott. A Maastrichti Szerződés 138/A, valamint az Amszterdami Szerződés 191. cikkének megfogalmazása szerint: „az európai szintű politikai pártok az Unión belüli integráció fontos tényezői. Hozzájárulnak az európaiság tudat kialakításához és az uniós polgárok politikai akaratának kinyilvánításához.” Ahhoz, hogy e szerepüket be tudják tölteni, a megfelelő források biztosítása szükséges. Ennek megfelelően az Európai Unió az általános költségvetésből forrásokat különít el az Európai Unió pártjai számára.

A pártok támogatás formájában juthatnak a pénzeszközökhöz. A támogatásokra vonatkozó szabályokat a Tanács 1605/2002/EK, EURATOM rendelet az Európai Közösség általános költségvetésére alkalmazandó rendeletről tartalmazza.

A rendeletben foglaltaknak megfelelően a támogatások olyan nem visszterhesen juttatott közvetlen pénzügyi hozzájárulások, amelyek csak a következők finanszírozására fordíthatók:

1. az Európai Unió valamely politikájának részét képző célkitűzés elérésének segítésére szánt tevékenységre, vagy
2. egy általános európai érdeket szolgáló vagy az Európai Unió valamely politikájának részét képző célkitűzés érdekében tevékenykedő szervezet működésére.

A következő formákban lehetséges a támogatások nyújtása:

1. a ténylegesen felmerülő, elszámolható költségek meghatározott arányának visszatérítése;
2. átalányösszeg;
3. átalányfinanszírozás;
4. kombinált formában;

AZ EURÓPAI UNIÓ PÁRTJAI

Fogalmak, feltételek

Az Európai Unió pártjaira irányadó előírásokat és finanszírozásuk szabályait az Európai Parlament és a Tanács 2004/2003/EK rendelete tartalmazza. A rendelet elsőként meghatározza a politikai párt fogalmát, valamint azokat a feltételeket, amelyek révén azonosítani lehet az EU-s pártot. E definíció szerint a politikai párt polgárok olyan egyesülése, amely politikai célokat követ, és amely legalább egy tagállam jogrendje által elismert, vagy azzal összhangban létesült. Továbbá a rendelet tisztázza azt is, hogy mit tekint politikai pártok szövetségének. Ennek értelmében ilyen szövetséget csak politikai pártok hozhatnak létre (legalább két párt szükséges).

A rendeletben foglalt alábbi négy kritérium teljesülése esetén beszélhetünk európai uniós pártról, ami lehet egy politikai párt vagy politikai pártok szövetsége is. A következő feltételeknek kell megfelelnie az Európai Unió pártjainak:

1. Jogi személyiséggel kell rendelkeznie a székhelye szerinti tagállamban.
2. Képviselteti magát európai parlamenti képviselői révén a tagállamok legalább egynegyedében, illetve a nemzeti vagy a regionális parlamentekben vagy a regionális gyűlésekben, vagy a legutóbbi európai parlamenti választásokon a tagállamok legalább egynegyedében megkapta az adott tagállamokban leadott szavazatok legalább három százalékát.
3. Programjában és tevékenysége során tiszteletben tartja az Európai Unió alapvető elveit.
4. Részt vett az európai parlamenti választásokon vagy kifejezte erre irányuló szándékát.

Bevételek és kiadások

Támogatás a központi költségvetésből

Az Európai Unió pártjainak évente kérelmet kell benyújtaniuk ahhoz, hogy az EU általános költségvetéséből forrásokhoz juthassanak. A kérelemhez csatolniuk kell azokat a dokumentumokat, melyek igazolják, hogy megfelelnek az európai uniós pártok számára előírt kritériumoknak. Továbbá szükséges a párt célkitűzéseit tartalmazó program és a szervezeti felépítését taglaló alapokmány.

Az Európai Unió pártjainak támogatása az Európai
Unió általános költségvetéséből

Párt megnevezése	Év	Maximálisan odaítélt támogatás (€)	Végső támogatás (€)
Alliance for Europe of the Nations	2004	161 250	83 964
	2005	450 000	114 330
	2006	450 000	144 809
	2007	300 000	159 138
	2008	300 000	206 376
	2009	577 150	
Alliance of Independent Democrats in Europe	2006	328 125	170 064
	2007	356 250	239 410
	2008	413 990	303 051
EUDemocrats	2006	219 825	57 763
	2007	234 000	226 280
	2008	226 700	153 821
	2009	245 274	
European Democratic Party	2004	340 425	69 862
	2005	459 530	253 933
	2006	514 797	163 571
	2007	526 148	152 611
	2008	496 291	407 693
	2009	492 487	
European Free Alliance	2004	165 724	163 222
	2005	217 906	217 906
	2006	222 627	220 914
	2007	222 541	215 198
	2008	226 600	226 600
	2009	226 600	

Párt megnevezése	Év	Maximálisan odaítélt támogatás (€)	Végső támogatás (€)
European Green Party	2004	306 000	171 461
	2005	568 261	568 261
	2006	581 000	581 000
	2007	631 750	631 750
	2008	641 534	641 534
	2009	643 562	
European Liberal Democrat and Reform Party	2004	618 896	462 661
	2005	894 454	819 563
	2006	883 500	883 500
	2007	1 133 362	1 022 344
	2008	1 115 665	1 115 665
	2009	1 179 191	
European People's Party	2004	1 587 587	1 051 469
	2005	2 863 693	2 398 941
	2006	2 929 841	2 914 060
	2007	3 271 810	3 156 414
	2008	3 354 754	3 354 754
	2009	3 485 708	
Party of European Socialists	2004	1 257 000	1 093 853
	2005	2 489 175	2 489 175
	2006	2 580 000	2 580 000
	2007	2 994 603	2 992 218
	2008	3 027 647	3 027 647
	2009	3 100 000	
Party of the European Left	2004	210 275	120 895
	2005	365 868	365 868
	2006	518 626	439 019
	2007	526 148	524 251
	2008	536 685	536 539
	2009	562 405	
The Libertas Party Limited	2009	202 823	

* 1. sz. táblázat

Forrás: <http://www.europarl.europa.eu>

Az Európai Unió általános költségvetéséből a pártok számára nyújtott támogatást csak a finanszírozási kérelemben ismertetett politika programban megfogalmazott célok megvalósítására lehet felhasználni. E célok a következők:

1. Igazgatásra, valamint kutatásra, ismeretterjesztésre vonatkozó kiadások (pl.: értekezletek megszervezése, kiadványok megjelenítése).
2. Az Európai Unió pártjai Európai Parlamenti képviselőválasztási kampányával kapcsolatos kiadások. Az EU költségvetéséből kapott támogatások nem használhatóak a nemzeti politikai pártok és jelöltek közvetett vagy közvetlen finanszírozására. Továbbá e források nem fordíthatók népszavazási kampányok finanszírozására.

Az adományok

A rendelet meghatározza azoknak a körét, akikről az európai unió pártjai elfogadhatnak, illetve nem fogadhatnak el adományokat. Ennek megfelelően az Európai Unió pártjai nem fogadhatnak el:

1. névtelen adományokat;
2. az Európai Parlamentben működő politikai csoportok költségvetéséből származó adományokat;
3. olyan vállalkozástól származó adományokat, amely felett valamely hatóság közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhat tulajdonjoga, pénzügyi részesedése vagy az adott vállalkozásra irányadó szabályok alapján;
4. évente és adományozónként 12 000 EUR összeget meghaladó adományt bármely természetes, vagy – az előző pontban említett vállalkozáson kívüli – jogi személytől;
5. harmadik ország hatóságától származó adományokat, ideértve az olyan vállalkozásokat is, amelyek felett valamely hatóság közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhat tulajdonjoga, pénzügyi részesedése vagy az adott vállalkozásra irányadó szabályok alapján;

Az Európai Unió pártjai elfogadhatnak a párt tagjának minősülő nemzeti politikai pártoktól vagy a természetes személy tagjától származó hozzájárulásokat. Az európai unió párt részére nyújtott, nemzeti politikai pártoktól vagy természetes személyektől származó hozzájárulások nem haladhatják meg az Európai Unió adott pártjának éves költségvetésének 40 %-át.

A rendelet szigorúan tiltja, hogy az európai politikai párt számára biztosított bármilyen forrásból származó finanszírozást más, főként nemzeti politikai pártok bármilyen formában történő támogatására használják fel.

Az Európai Parlament választási kampányának finanszírozása

A rendelet első, 2007. évi felülvizsgálatát követően a Tanács több módosítást végzett az európai szintű politikai pártokra irányadó előírásokról és finanszírozásuk szabályairól szóló 2004/2003/EK Európai Parlament és a Tanács rendeletén. Többek között a Tanács szükségesnek ítélte az EU pártjainak politikai alapítványainak

létrehozását, valamint engedélyezte az Európai Unió pártjainak, hogy az általános költségvetésből származó támogatásból finanszírozhassák az Európai Parlamenti választási kampányaikat. Az utóbbi bevezetésének indoka az volt, hogy erősíteni kell az európai parlamenti választások európai jellegét. Erre első ízben a 2009-es választás adott lehetőséget. Ugyanakkor a Tanács kikötötte, hogy a költségvetési támogatásból nem lehet a nemzeti pártokat és jelölteket finanszírozni.

A tartalékképzés lehetősége

2007-ben a Tanács ugyancsak a fent már említett módosító rendeletben engedte az Európai Unió pártjainak, hogy korlátozott keretek között tartalékokat képezhessenek. Így megnyílt a lehetőség a pártok előtt a hosszabb távú tervek elkészítésre és végrehajtására. A rendelet azt mondja, ha egy költségvetési támogatásban részesülő európai uniós párt többletet ér el a pénzügyi év végén, akkor az átvihető a következő évre. A Tanács az átvihető összeget az összes bevétel 25%-ában maximalizálta. További kikötés, hogy a pénzt még az első negyedévben fel kell használni.

Technikai segítségnyújtás

Az Európai Parlament által az Európai Unió pártjainak nyújtott technikai segítségnyújtás az egyenlő bánásmód elvén alapszik. A támogatást számlára és fizetés ellenében nyújtják.

Üléstermek, technikusok és biztonsági szolgálatok rendelkezésre bocsátása

Párt megnevezése	Dátum	Rendelkezésre bocsátott ülésterem	Költségek (€)	
			Ülésterem és személyzet	Biztonság
Európai Néppárt	2006. VI. 7-8.	A5E-2	378	-
		P5B001	435	-
		A3E-2	504	-
	2006. XI. 9-10.	A5E-2	1 282	-
	2007. IX. 13-14.	A5E-2	1 282	866
	2007. XI. 8-9.	A5E-2	1 282	866
	2008. IX. 16-17.	A5E-2	1 282	866
	2008. XI. 13.	A3E-2	767	433
Európai Szabad Szövetség	2006. V. 11.	plenáris ülésterem	4 992	-
Európai Szocialista Párt	2007. II. 5-8.	P4B001+A5G-2	3 208	3 031
Európai Demokrata Párt	2008. XII. 5.	A3G-3	1 271	866

2. sz. táblázat

Forrás: <http://www.europarl.europa.eu>

Az előirányzatok elosztásának módja

Amennyiben a finanszírozási kérelem elfogadásra kerül az EU általános költségvetésében meghatározott előirányzat a következőképpen kerül felosztásra:

1. Az előirányzat 15%-át egyenlő részben osztják fel.
2. A fennmaradó 85%-ból csak azok az európai uniós pártok részesülnek, melyek az Európai Parlamentben képviselőkkel rendelkeznek. Az előirányzat elosztása a képviselők arányával egyezik meg. Az EP egy képviselője egyszerre csak egy képviselőcsoportnak lehet a tagja.

A költségvetésből juttatott támogatás mértéke nem haladhatja meg a párt támogatható költségeinek 85%-át.

Átláthatóság és ellenőrzés

Az átláthatóság megteremtéséért közzétételi kötelezettség terheli mind az Európai Parlamentet, mind az Európai Unió pártjait. Az EP a következő jelentéseket köteles közzétenni a honlapján:

1. Táblázat, ami tartalmazza az EU pártjainak juttatott éves költségvetési támogatások összegét pártonkénti bontásban. (éves jelentés)
2. Az Európai Unió pártjaira irányadó előírásokról és finanszírozásuk szabályairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásáról, valamint a finanszírozott tevékenységekről jelentést ad ki.
3. Az EP éves jelentésben teszi közzé a technikai támogatásra vonatkozó adatokat.

Az Európai Unió pártjai kötelesek közzétenni:

1. Évenkénti bevételeinek és kiadásainak, valamint eszközeinek és forrásainak beszámolóját.
2. Finanszírozási forrásait megnevezi, valamint az 500 €-t meghaladó hozzájárulások összegét külön feltünteti, és adományozóját nevesíti.

Az ellenőrzésre vonatkozó előírások két irányt foglalnak magukban. Az egyik az európai uniós pártokat meghatározó feltételek meglétének folyamatos ellenőrzése (támogatásra való jogosultság). A másik az EU általános költségvetéséből juttatott támogatások szabályszerű felhasználására vonatkozó kontroll. Az előbbi esetben az EP rendszeresen ellenőrzi az Európai Unió pártjainak jogi személyiségét, illetve hogy a rendeletnek megfelelően képviselteti-e magát az Európai Parlamentben. Az Európai Unió alapelveinek tiszteletben tartására vonatkozó ellenőrzést az EP képviselők egynegyedének kérésére lehet elindítani, ha azok legalább három képviselőcsoportból tevődnek össze. A procedúra megkezdését követően a Parlament meghallgatja a górcső alá vett párt képviselőit, majd egy bizottságot hívnak össze, amely véleményt alkotni hivatott az adott helyzetről. A háromtagú bizottságba a Parlament, a Tanács és a Bizottság is egy-egy tagot delegál. Abban az esetben, ha a bizottság megállapítása szerint a párt már nem felel meg az európai uniós pártokra vonatkozó kritériumoknak, az érintett pártot, mely elveszítette európai szintű minőségét, kizárják a támogatottak köréből.

A már kiutalt támogatások felhasználásának ellenőrzését a költségvetési és végrehajtási rendelet rendelkezéseivel összhangban kell elvégezni. Mindezekon felül külső, független könyvvizsgáló révén is folytatnak éves ellenőrzéseket. Az Európai Számvevőszék kérésére az Európai Unió pártjai a feladatai ellátásához szükséges valamennyi dokumentumot kötelesek a hivatal rendelkezésére bocsátani.

AZ EURÓPAI SZINTŰ POLITIKAI ALAPÍTVÁNYOK VAGY AZ EURÓPAI UNIÓ PÁRTJAINAK POLITIKAI ALAPÍTVÁNYAI

Hasonlóan az Európai Unió pártjaihoz, az alapítványok esetében sem tartom szerencsésnek a rendelet által használt európai szintű politikai alapítványok kifejezést. Ennek legfőbb okát abban látom – a pártok esetében már ismertetett érveim mellett, amelyeket itt is tarthatónak vélek –, hogy az ilyen típusú alapítványok teljes egészében függnék azoktól az európai uniós pártoktól, amelyekhez kötődnek. Így inkább tekintem őket a pártok alapítványainak, mint azoktól elkülönült szervezeteknek. A rendelet is úgy határozza meg az ilyen típusú alapítványokat, hogy valamely európai uniós párthoz tartoznak, valamint segítik a pártokat kitűzött céljaik elérésében. Az a tény pedig, hogy az Európai Unió pártjainak politikai alapítványai támogatáshoz csak a párt EU-s státuszának megléte esetén juthatnak, csak tovább erősíti bennem a használt kifejezés gyengeségeit. A fent kifejtett okok miatt jobbnak találom az Európai Unió pártjainak politikai alapítványai megnevezést, ezért a továbbiakban ezt használom a dolgozatomban.

A politikai alapítvány fogalma és feladatai

Egy európai uniós párt politikai alapítványa valamely tagállamban jogi személyiséggel rendelkező szervezet vagy szervezetek hálózata, amely valamely EU-s párthoz kapcsolódik, és amely tevékenysége révén – az Európai Unió céljai és alapvető értékei keretében – támogatja és kiegészíti az európai uniós párt céljait, különösen az alábbi feladatok ellátásával:

1. az európai politikai és az integrációs viták megfigyelése, elemzése, valamint azokhoz való hozzájárulás;
2. szemináriumok, képzések, konferenciák szervezése, tanulmányok készítése;
3. a demokrácia érdekében más szervezetekkel való együttműködés;
4. kereteket biztosít a nemzeti szintű politikai alapítványok, tudósok, kutatók és egyéb érdekeltek együttműködéséhez;

Akárcsak az Európai Unió pártjainak esetében, egy európai uniós párt politikai alapítványáról is csak akkor beszélhetünk, ha bizonyos kritériumoknak megfelel az adott szervezet. A rendelet a következőkben határozza meg a feltételeket:

1. valamely európai uniós párthoz kapcsolódik;
2. jogi személyiséggel kell rendelkeznie a székhelye szerinti tagállamban. A jogi személyiségének teljesen különállónak kell lennie attól az európai uniós párttól, melyhez kapcsolódik;
3. tevékenységében és programjában érvényre kell juttatnia az Európai Unió alapelveit;
4. nem lehet profitorientált;
5. földrajzilag kiegyensúlyozott személyi összetételű irányító testülettel rendelkezik;

Egy EU-s párt politikai alapítványa az Európai Unió általános költségvetéséből származó támogatáshoz csak úgy juthat, ha kérelmét azon az EU párton keresztül nyújtja be, amelyikhez kapcsolódik. A költségvetésből csak olyan tevékenységeket lehet finanszírozni, melyek összhangban állnak a rendeletben megfogalmazott alapítványi feladatokkal. E források felhasználása választási vagy népszavazási kampánycélokra szigorúan tiltott.

Bevételek

Az európai uniós pártok politikai alapítványai lehetséges bevételeinek körét a rendelet főként tiltásokban fogalmazza meg. Ennek megfelelően nem fogadhat el:

1. névtelen adományokat;
2. az Európai Parlamentben működő politikai csoportok költségvetéséből származó adományokat;
3. olyan vállalkozástól származó adományokat, amely felett valamely hatóság közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhat tulajdonjoga, pénzügyi részesedése vagy az adott vállalkozásra irányadó szabályok alapján;
4. évente és adományozónként 12 000 € összeget meghaladó adományt bármely természetes vagy – az előző pontban említett vállalkozáson kívüli – jogi személytől;
5. harmadik ország hatóságától származó adományokat, ideértve az olyan vállalkozásokat is, amelyek felett valamely hatóság közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhat tulajdonjoga, pénzügyi részesedése vagy az adott vállalkozásra irányadó szabályok alapján.

Az alapítvány elfogadhat az EU pártjának politikai alapítványa tagjának minősülő nemzeti politikai alapítványoktól, valamint EU pártoktól származó hozzájárulásokat. Ezek a hozzájárulások nem haladhatják meg az alapítvány éves költségvetésének 40 %-át, és nem származhatnak olyan forrásokból, amelyeket valamely európai uniós párt e rendelet szerint az Európai Unió általános költségvetéséből kapott.

Az EU pártok politikai alapítványai számára az EU általános költségvetéséből vagy bármely más forrásból nyújtott pénzeszközök felhasználása európai vagy nemzeti politikai párt vagy jelölt, illetve nemzeti szintű alapítvány bármilyen formában való támogatására szigorúan tiltott.

Az Európai Unió pártjainak politikai alapítványainak támogatása az Európai Unió általános költségvetéséből

Alapítvány megnevezése	Pártkapcsolat	Időszak (év)	Maximálisan odaítélt támogatás (€)	Végső támogatás (€)
Center Maurits Coppieters	European Free Alliance	2008/2 2009	106 608 147 929	106 608
Centre for European Studies	European People's Party	2008/2 2009	1 500 208 2 294 292	1 344 892
Europa Osservatorio Sulle Politiche Dell'unione	Alliance for Europe of the Nations	2008/2 2009	232 900 322 150	232 900
Fondation Politique Europeenne Pour La Democratie	Alliance of Independent Democrats in Europe	2008/2 2009	190 746	120 501
European Liberal Forum	European Liberal Democrat and Reform Party	2008/2 2009	233 750 725 200	172 187
Foundation for EU Democracy	EUDemocrats	2008/2 2009	103 530 153 170	
Transform Europe	Party of the European Left	2008/2 2009	156 400 362 575	147 090
Foundation for European Progressive Studies	Party of European Socialists	2008/2 2009	1 208 700 1 950 000	1 208 436
Green European Institute	European Green Party	2008/2 2009	106 608 147 929	106 608
Centre for European Studies	European People's Party	2008/2 2009	302 678 414 895	270 836
Institute of European Democrats	European Democratic Party	2008/2 2009	233 110 317 500	101 108

3. sz. táblázat

Forrás: <http://www.europarl.europa.eu>

Átláthatóság és ellenőrzés

Az EU-s pártok politikai alapítványainak átláthatóságát szolgáló rendelkezések szinte teljes mértékben megegyeznek az Európai Unió pártjaira vonatkozó előírásokkal. Az alapítványoknak éppen úgy meg kell felelniük közzétételi kötelezettségüknek, mint a pártoknak. Azaz minden évben nyilvánosságra kell hozniuk a bevételeiket és kiadásaikat, valamint eszközeik és forrásaik kimutatását tartalmazó beszámolókat. Ezen kívül a pártokéval azonos módon készíteniük kell egy listát, amely taglalja az adott évben kapott hozzájárulásokat a rendeletben meghatározott feltételek szerint (500 € felett az adományozó megnevezése és az összeg feltüntetése).

Az Európai Parlament közzétételi kötelezettsége, hogy az európai uniós pártoknak juttatott támogatásokat bemutató táblázat mellett, hasonló módon – szervezetekre lebontva – nyilvánosságra hozza az EU pártok alapítványainak nyújtott támogatásokat.

Az Európai Parlament rendszeresen ellenőrzi az Európai Unió pártjait, hogy fennállnak-e még azok a feltételek, amelyek révén az adott politikai párt európai uniósnak tekinthető, és így jogosult a költségvetési támogatásra. Az ellenőrzés végkimenetele nemcsak az adott párt szempontjából kiemelt fontosságú, hanem a párthoz szorosan kapcsolódó és a párt jogállásától függő alapítvány számára is. Hiszen, ha az ellenőrzött párt elveszíti EU-s jogállását, akkor vele együtt az alapítvány is. Ilyen esetben a két szervezet egyszerre kerül ki az Európai Unió általános költségvetéséből részesülők köréből.

FORRÁSJEGYZÉK

- Treaty on European Union
- Treaty of Amsterdam Amending The Treaty on European Union, The Treaties Establishing The European Communities and Related Acts
- A Tanács 1605/2002/EK, EURATOM rendelete az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről
- Az Európai Parlament és a Tanács 2004/2003/EK rendelete az európai szintű politikai pártokra irányadó előírásokról és finanszírozásuk szabályairól
- A Tanács 1525/2007/EK rendelete az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 1605/2002/EK, Euratom rendelet módosításáról
- Grants from the European Parliament to political parties at European level 2004-2009
- Grants from the European Parliament to political foundations at European level 2008-2009
- Éves jelentés az Európai Parlament által az európai politikai pártok számára 2008-ban biztosított technikai segítségnyújtásról
- Éves jelentés az Európai Parlament által az európai politikai pártok számára 2007-ben biztosított technikai segítségnyújtásról
- Éves jelentés az Európai Parlament által az európai politikai pártok számára 2006-ban biztosított technikai segítségnyújtásról

HONLAPJEGYZÉK

- <http://eur-lex.europa.eu>
- <http://ec.europa.eu>
- www.europarl.europa.eu

IRODALOM

- Bayer József (2001): *A politikatudomány alapjai*, Budapest, Napvilág Kiadó
- Bihari Mihály – Pokol Béla (2009): *Politológia*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó
- ELTE Bibó István Szakkollégium – Nézőpont Intézet (2010): *Európai Kampánystratégiák 2009*, Budapest, Nézőpont Intézet
- Körösenyi András – Enyedi Zsolt (2001): *Pártok és pártrendszerek*, Budapest, Osiris Kiadó